Aşırı Yolcuda Müterafik Kusur

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 4. Hukuk Dairesi	17.02.2026	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/12341	2026/1694	TBK 51, TBK 52, KTK 96

ÖZET

Kapasitesi sürücü dahil 15 kişi olan minibüste 31 kişiyle seyahat eden yolcunun ZMSS davasında, istiap haddinin aşılması trafik kusuru olmasa da TBK 51-52 uyarınca indirim sebebi sayıldı; %20 indirim yapılmayan İtiraz Hakem Heyeti kararı oy çokluğuyla bozuldu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/istiap-haddi-asilan-minibuste-yolcu-indirimi-2026-1694/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

4. Hukuk Dairesi 2025/12341 E. , 2026/1694 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Ticaret Mahkemesi

SAYISI : 2023/116 E., 2023/122 K.

İtiraz Hakem Heyeti kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I.DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davacının yolcu olduğu davalı tarafından Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası (ZMSS) poliçesi ile teminat altına alınan aracın 07.08.2020 tarihinde karıştığı tek taraflı trafik kazası sonucu davacının yaralandığını belirterek fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydı ile toplam 5.200,00 TL tazminatın temerrüt tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiş; ıslahla talebini 409.999,95 TL'ye yükseltmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; eksik ve geçersiz evrakla başvuru nedeniyle usulden red kararı verilmesi gerektiğini, maluliyet raporunun hatalı olduğunu, kusur raporu alınması gerektiğini, hesaplamada TRH-2010 Yaşam Tablosu ve %1,8 teknik faizin esas alınması gerektiğini, rücuya esas ödeme varsa mahsubu gerektiğini, faiz talebinin yersiz olduğunu, kabul anlamına gelmemek üzere ancak dava tarihinden itibaren ve yasal faize hükmedilebileceğini, davacı lehine nisbi vekalet ücretinin beşte birine hükmedilmesi gerektiğini belirterek davanın reddini talep etmiştir.

III. UYUŞMAZLIK HAKEM HEYETİ KARARI

Uyuşmazlık Hakem Heyetinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacı tarafından sunulan 18.11.2021 tarihli maluliyet raporunun (%15) usul ve yasaya uygun olmadığı, bu nedenle hakemce süre verilerek yeniden rapor talep edildiği, davacı tarafından sunulan 11.08.2022 tarihli maluliyet raporunun (%10) da davacıdaki tüm arazları inceleyerek hazırlanmadığı, bu haliyle eksik olduğu, usule uygun olmayan maluliyet raporu ile başvuru yapıldığı gerekçesiyle başvurunun usulden reddine karar verilmiştir.

IV. İTİRAZ

Uyuşmazlık Hakem Heyetinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekilinin itiraz başvurusunda bulunması üzerine, İtiraz Hakem Heyetinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacı tarafından sunulan 23.12.2022 tarihli maluliyet raporu ile maluliyet oranı konusundaki çelişkinin giderildiği, sunulan rapora göre davacıda bulunan maluliyet oranının %15 ve sürekli olduğu gerekçesiyle, başvurunun kabulüne, toplam 409.999,95 TL tazminatın yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde; usule uygun başvuru yapılmadığını, maluliyet raporunun usule uygun olmadığını, hesaplamada TRH-2010 Yaşam Tablosu ve %1,65 teknik faizin esas alınması gerektiğini, emniyet kemerinden kaynaklanan müterafik kusur indirimi yapılması gerektiğini, davalının poliçe limiti ile sınırlı olarak sorumlu olduğunu, davacıya hükmedilen tazminat ile poliçe limitinin aşıldığını, istiap haddinin aşıldığını, bu nedenle indirim yapılması gerektiğini belirterek kararın bozulmasını talep etmiştir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, davacının yolcu olduğu davalı tarafından Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası (ZMSS) poliçesi ile sigortalı aracın karıştığı tek taraflı trafik kazası sonucu yaralanan davacının tazminat talebine ilişkindir.

1.Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı vekilinin aşağıdaki bendin kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2.Davalı vekilinin diğer temyiz itirazları yönünden;

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun "Tazminat Belirlemesi" başlıklı 51. maddesinde, hakimin, tazminatın kapsamını ve ödenme biçimini, durumun gereğini ve özellikle kusurun ağırlığını göz önüne alarak belirleyeceği belirtilmiş; "Tazminatın İndirilmesi" başlıklı 52. maddesinde ise zarar gören tarafın, zarara razı olduğu veya kendisinin eylemi zararın doğmasına ya da zararın artmasına yardım ettiği ve zararı yapan kişinin durumunu ağırlaştırdığı takdirde hakimin, zarar ve ziyan tutarını indirebileceği veya zarar ve ziyanı hüküm altına almaktan vazgeçebileceği açıklanmıştır.

Yolcunun istiap haddi aşılarak seyahat etmesi sürüş ve trafik akışı kusurlarından olmayıp, hakim tarafından tazminattan indirim sebebi olarak kabul edilecek hususlardandır. Somut olayda; kaza tespit tutanağı incelendiğinde, davacının yolcu olarak bulunduğu sigortalı aracın minibüs olduğu, aracın yolcu kapasitesinin sürücü dahil 15 olduğu, araçta sürücü dahil toplam 31 kişi bulunduğu, bu nedenle 16 kişi ile istiap haddinin aşıldığı sabittir. Bu durumda, İtiraz Hakem Heyeti tarafından %20 oranında istiap haddinin aşılmasından kaynaklı müterafik kusur indirimi yapılması gerekirken, bu hususun gözetilmemiş olması doğru görülmemiştir.

VI. KARAR

1.Yukarıda (1) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davalı vekilinin diğer temyiz itirazlarının REDDİNE,

2. Yukarıda (2) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davalı vekilinin temyiz itirazının kabulü ile temyiz olunan İtiraz Hakem Heyeti kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz harcının istek hâlinde davalıya iadesine,

Dosyanın mahkemeye gönderilmesine,17.02.2026 tarihinde Başkan ... ve Üye ...'in karşı oyu ve oy çokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

1-Dava, trafik kazası sonucu oluşan bedensel zarar nedeniyle sürekli ve geçici iş göremezlik tazminatı ile geçici bakıcı gideri istemine ilişkindir.

Haksız fiil sonucu çalışma gücü kaybının olduğu iddiası ve buna yönelik bir talebin bulunması halinde, zararın kapsamının belirlenmesi açısından maluliyetin varlığı ve oranının doğru biçimde belirlenmesi gereklidir. Sözkonusu belirlemenin ise, haksız fiilin gerçekleştiği tarihte yürürlükte olan yönetmelik hükümleri dikkate alınarak yapılması gerekmektedir.
Somut olayda; kaza neticesinde davacının maruz kaldığı yaralanmaya ilişkin olarak ... Üniversitesi Hastaneleri Adli Tıp Anabilim Dalı Başkanlığı tarafından düzenlenen 23.12.2022 tarihli raporda, davacının kaza nedeniyle oluşan yüzde yara izine bağlı maluliyeti % 5, sağ kol eklem çıkığından kaynaklanan kısıtlılık için maluliyeti % 11 olmak üzere toplam maluliyeti % 15 olarak tespit edilmiş ve bu rapor esas alınarak karar verilmiş, davalının bu yöne ilişkin temyiz itirazları sayın çoğunluk tarafından reddedilmiştir.

Kaza tarihinde yürürlükte olan Erişkinler İçin Engellilik Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre "hipertrofik skar" nedeniyle maluliyet belirlenmesi için yara izinin vücut yüzeyinin % 1'ini kaplaması gerekli olup esas alınan rapor bu yönde bir değerlendirme içermediği gibi bu araza ilişkin maluliyet belirlenmesi için heyette bulunması gereken plastik cerrahi/ cildiye uzmanının da heyette bulunmadığı görülmektedir. Her iki yönden de rapor usule uygun olmadığından İtiraz Hakem Heyetince yeniden rapor alınmasıyla karar verilmesi gerekirken eksik incelemeyle karar verilmiştir.

2-İtiraz Hakem Heyeti tarafından hükme esas alınan aktüer raporuna göre davacının tazminat alacağı 621.768,41 TL. olmakla birlikte kaza tarihinde geçerli olan trafik sigortası teminat limiti gereği 409.999,95 TL'nin tahsiline karar verilmiş; sayın çoğunluk tarafından tazminattan % 20 oranında müterafik kusur indirimi yapılması için İtiraz Hakem Heyeti kararının bozulmasına karar verilmiştir.

Davacının zararın artmasına etki eden müterafik kusuru nedeniyle yapılacak indirimin 17.01.2023 tarihli aktüer raporunda hesaplanan tazminat miktarı (621.768,41 TL) üzerinden yapılması gerektiği ve belirtilen tarzda indirimin yapılması halinde de tazminatın trafik sigortası teminat limitinin (410.000,00 TL) üzerinde kalacağı gözetildiğinde, davalı vekilinin müterafik kusura ilişkin temyiz itirazlarının reddi yerine kabulünün doğru olmadığı düşünülmüştür.

3-2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 96.maddesi gereği zarar görenlerin birden çok olması ve tazminat alacaklarının kaza başına sigorta teminat limitini aşması halinde garame hesabı yapılarak herbir hak sahibinin hak kazanacağı tazminat miktarının saptanması gerekir.

Somut olayda İtiraz Hakem Heyeti tarafından davalının düzenlediği poliçedeki kişi başına sakatlanma teminat limiti olan 410.000,00 TL aşılmadan karar verilmişse de poliçedeki kaza başına teminat limitinin 4.100.000,00 TL olduğu ve kazada 22 kişinin yaralandığı dikkate alınmamıştır. Kazadaki yaralı sayısı ile kaza başına teminat limiti gözetilip diğer yaralıların tazminat talepleri ile ilgili gerekli araştırmalar yapılıp kaza başına teminat limitiyle davalının sorumlu olacağı gözetilerek karar verilmesi gerekirken bu yönde araştırma yapılmadan karar verilmesi de doğru olmamıştır.

Açıklanan sebeplerle; müterafik kusur indirimi sonuca etkili olmadığından davalının bu yöne ilişkin temyiz itirazlarının reddi ile maluliyet raporu alınması ve garame hesabı için araştırma yapılması yönünde İtiraz Hakem Heyeti kararının bozulması gerektiği kanaatinde olduğumuzdan sayın çoğunluğun farklı nedene dayanan bozma kararına katılmıyoruz.